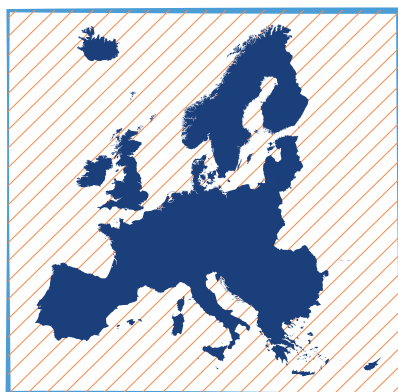

EUROPESE STRUCTUUR- EN INVESTERINGSFONDSEN: het verschil, elke dag weer

STAND VAN ZAKEN BETREFFENDE DE
IMPLEMENTATIE VOOR 2019

EUROPESE TERRITORIALE SAMENWERKING INTERREG-PROGRAMMA'S EN MACROREGIONALE STRATEGIEËN

1. EUROPESE TERRITORIALE SAMENWERKING - VOORTGANG VAN INTERREG-PROGRAMMA'S WAT BETREFT FINANCIERING EN RELEVANTE PROJECTEN.

Europese territoriale samenwerking (Interreg) is een van de belangrijkste pijlers van het cohesiebeleid van de EU. Het beleid is erop gericht landen & regio's uit verschillende landen samen te brengen, zodat ze kunnen samenwerken bij het aanpakken van gemeenschappelijke problemen.

De gemeenschappelijke acties, die beter bekend zijn als Interreg-programma's, worden op verschillende niveaus geïmplementeerd:

- ▶ **53 grensoverschrijdende programma's om het leven van burgers die langs de binnengrenzen van de EU wonen te verbeteren;**
- ▶ **15 transnationale samenwerkingsprogramma's** worden strategisch ingezet bij nationale gebieden die overeenkomsten met elkaar vertonen en met vergelijkbare uitdagingen te maken hebben die ze alleen samen kunnen aanpakken;

▶ **4 interregionale samenwerkingsprogramma's** zijn gericht op overkoepelende zaken die op het hele Europese continent spelen, zoals capaciteitsopbouw, gegevensverzameling of samenwerking tussen stedelijke gebieden;

Niet-EU-landen kunnen profiteren van:

- ▶ **10 samenwerkingsprogramma's met toetredingslanden, meer specifiek de grensoverschrijdende programma's in het kader van het Interreg Instrument voor pretoetredingssteun (IPA)** (de meeste daarvan in de grensgebieden met Balkan-landen en lidstaten),
- ▶ **15 samenwerkingsprogramma's met naburige oostelijke en zuidelijke landen, meer specifiek de grensoverschrijdende programma's in het kader van het Interreg Europees nabuurschapsinstrument (ENI).**

Over het geheel gezien hebben de Interreg-programma's forse voortgang gemaakt in 2019. De programmabegrotingen zijn al voor een groot deel toegekend aan geselecteerde projecten die goed zijn voor 88 % van het totale bedrag dat vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) wordt toegekend aan Interreg in 2014-2020.

De meeste van deze programma's dragen bij aan het implementeren van de prioriteiten van de Europese Commissie. Een groot deel van de investeringen gaat naar het **milieu** (bescherming van biodiversiteit, overstromings- en brandpreventiemaatregelen) en **onderzoek en innovatie** (er zijn meer dan **4 500 bedrijven** en bijna **2 300 onderzoeksinstellingen** bij betrokken).

2. SAMENWERKING VORMT DE KERN VAN DE EUROPESE GEDACHTE: WE FINANCIEREN NIET ALLEEN, MAAR ONDERSTEUNEN OOK SOLIDARITEIT & DIALOGEN OM GEMEENSCHAPPELIJKE PROBLEMEN AAN TE PAKKEN

- De vier macroregionale strategieën, te weten de Europese strategieën voor het Oostzeegebied (EUSBSR), de Donauregio (EUSDR), de Adriatisch-Ionische regio (EUSAIR) en het Alpengebied (EUSALP), zijn de platformen voor politieke samenwerking die hebben bijgedragen aan de belangrijke voortgang die tot nu toe gemaakt is;
- Met de strategieën kan een multisectoraal meerlandenbestuur op meerdere niveaus plaatsvinden om een **mentaliteitsverandering** te bewerkstelligen (bijv. EUSALP: Congres over groene infrastructuur; Conferentie over bos, bescherming en klimaat; Mobiliteitsconferentie in de Alpen);
- Ze **stimuleren de ontwikkeling van het Europese continent** met samenwerkingsacties op het gebied van drie gemeenschappelijke thematische prioriteiten, zoals milieu en klimaatverandering, onderzoek/innovatie en economische ontwikkeling, en connectiviteit;

- Ze kunnen **meerdere financieringsmogelijkheden benutten**, zoals Interreg-programma's, alle middelen uit het Cohesiebeleid, financiering van de Europese Investeringsbank en particuliere investeringen.

3. WE FINANCIEREN NIET ALLEEN, MAAR ONDERSTEUNEN OOK BELEID DAT EROP IS GERICHT JURIDISCHE EN ADMINISTRatieve BELEMMERINGEN IN GRENSGEBIEDEN TE VERMINDEREN

Het gebrek aan harmonisatie op Europees niveau maakt het geregeld moeilijk om volledig open grenzen te bereiken. Dat kan tot serieuze problemen leiden voor burgers die langs de grens wonen. We hebben het dan over een derde van de EU-bevolking. Als slechts 20 % van de wetgevende, administratieve en institutionele knelpunten zou worden opgelost, zou dat in grensgebieden leiden tot een groei van 2 % van het regionale bbp.

De Europese Commissie (DG REGIO) beheert een platform voor het stimuleren van grensregio's in de EU. Het platform maakt deel uit van de tien maatregelen die de Commissie heeft voorgesteld in de mededeling Groei en cohesie stimuleren in grensregio's van de EU. Het doel is onder de aandacht brengen welke manieren er zijn om ingewikkelde, langdurige en kostbare grensoverschrijdende interacties te verminderen en het bundelen van diensten langs de binnengrenzen van de EU te stimuleren. Het platform is bedoeld voor belanghebbenden in de grensstreek, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de beheersautoriteiten en gemeenschappelijke secretariaten van de Interreg-programma's. Het is een plaats voor discussies over grensproblemen, uitwisseling van goede praktijken en oplossingen voor grensobstakels. Op het platform kunnen discussies en berichten worden gepubliceerd over de verschillende onderwerpen die in de mededeling aan bod komen.

DG REGIO heeft bijzonder succesvolle seminars georganiseerd over kwesties die van invloed zijn op het dagelijks leven van burgers. Voorbeelden daarvan zijn goed bezochte speciale congressen met relevante belanghebbenden en beleidsmakers. Er werd gesproken over gezondheidszorg (december 2018) en meer recent over ontbrekende schakels in het grensoverschrijdend vervoer (november 2019).

DG REGIO wil ook concrete ondersteuning bieden om de obstakels in de context van het b-solutions-project te verwijderen. Dit project wordt, onder supervisie van DG REGIO, beheerd door de Werkgemeenschap voor Europese grensregio's (WGEG). Het doel is juridische en administratieve obstakels/moeilijkheden langs de binnengrenzen van de EU aan te pakken. Dat brengt de nodige uitdagingen met zich mee, zoals de reikwijdte van duaal onderwijs in sommige grensoverschrijdende regio's, het tot stand brengen van naadloos werkende, gemeenschappelijke teams met medische hulpverleners en brandweer, de erkenning van kwalificaties voor veelgevraagde beroepen en het aanpakken van administratieve problemen die een beletsel vormen voor het vrije verkeer van gekwalificeerde werknemers. Dit is nog maar een greep uit de vele problemen die onze aandacht vragen. Tot nu toe hebben 43 pilotprojecten in verschillende categorieën ondersteuning gekregen; voor het eerste kwartaal van 2020 staat een conferentie gepland om ervaringen met b-solutions te delen.

Interreg en de macroregionale strategieën besteden aandacht aan jongeren en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld; dat is in lijn met de politieke prioriteiten van de nieuwe Commissie:

► De vier macroregionale strategieën betrekken jonge burgers bij het politieke debat. Jongeren uit de Oostzeeregio doen mee aan het Baltic Sea Youth Camp waarin ze praten over hun regionale identiteit, terwijl jongeren uit de Alpen deelnemen aan de wedstrijd Pitch Your project, met prijzen van de Commissie voor hun beste projecten. In de Adriatische en Ionische regio doen 600 mensen, waaronder jongeren, mee aan het project DRAW THE COAST om de toekomst van kustwegen te tekenen. Ook dit jaar weer kregen jongeren in de Donau-regio tijdens de zesde editie van de participatiedagen de gelegenheid om mee te doen aan de discussie over onderwijs en werkgelegenheid in het gebied.

► Het project Interreg Volunteer Youth (IVY) wordt sinds 2017 beheerd door de Werkgemeenschap voor Europese grensregio's. Het doel is jongeren als financieel ondersteunde vrijwilligers te betrekken bij Interreg-activiteiten, zowel op programmaniveau (d.w.z. beheersautoriteiten) als projectniveau (d.w.z. projectbegunstigden). Er zijn sinds de start van IVY al bijna 400 vrijwilligers aan de slag gegaan en in 2019 zijn ongeveer 180 jongeren in verschillende Interreg-gebieden begonnen met vrijwilligerswerk.

► Sinds 2019 organiseren de IVY-vrijwilligers ook Citizens Engagement Activities (CEA's), activiteiten om de betrokkenheid van burgers te vergroten. De vrijwilligers nodigen het maatschappelijk middenveld en de burgers uit om te discussiëren over wat de EU, en met name Interreg, al doet in hun regio en wat er in toekomst nog meer zou moeten worden gedaan. Dit is een manier om de algemene betrokkenheid van burgers in heel Europa te stimuleren. De jongeren die deze evenementen organiseren, krijgen verantwoordelijkheid en ontwikkelen een bottom-up benadering.

VOORBEELDEN VAN PROJECTEN

(1) Milieu → Interreg MED:

Het project „MOBility for nearLy-zero CO2 in medITerranean tourism destinAtionS - MOBILITAS” is gericht op het verminderen van de negatieve invloed die toerismestromen hebben op het milieu en verkeer in kustplaatsen. HOE PROBEREN WE DE INVLOED VAN HET VERKEER OP HET MILIEU TE VERMINDEREN? Door het uitwerken van mobiliteitsscenario's, documenten over duurzame toeristische mobiliteit, met behulp van IT-instrumenten, invoering van elektrische oplossingen en gedeelde mobiliteit, en het uitgeven van een handleiding over duurzame toeristische mobiliteit.

► Totale begroting van het project 2,5 miljoen EUR, medefinanciering door EFRO 2,1 miljoen EUR; 10 partners

<https://mobilitas.interreg-med.eu/>

(2) Milieu: Interreg VA – Slovenië en Kroatië, grensoverschrijdende geharmoniseerde vermindering van het overstromingsrisico – FRISCO

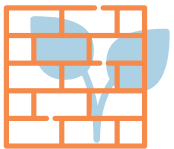
Dit is een belangrijk project om het overstromingsrisico te beperken langs de grens tussen Slovenië en Kroatië. In dit gebied kruisen een aantal rivieren, bijvoorbeeld de Mur en Drau, elkaar en dat leidt tot aanzienlijke overstromingen. Naar verwachting zullen er als gevolg van klimaatverandering nog meer extremen ontstaan en daarom moeten de waterbeheersingswerken in de grensregio worden versterkt.

Het project (dat vier onderdelen heeft) bestaat uit een waaier van maatregelen, zoals het verbeteren van dammen, het beheer van rivierbekkens en de aanpassing aan klimaatverandering (bijv. de constructie van dijken om stroomafwaarts gelegen woongebieden te beschermen tegen overstromingen).

Het project draagt bij aan het programma INTERREG V-A Slovenië-Kroatië onder de specifieke doelstelling „Vermindering overstromingsrisico in grensoverschrijdende rivierbekkens van Drau en Kolpa/Kupa middels toepassing van een structurele maatregel voor het beheersen van overstromingen”. Grensoverschrijdende samenwerking is van groot belang, omdat alle maatregelen ter vermindering van overstromingsrisico's moeten worden gecoördineerd tussen de partners om te voorkomen dat een eenzijdige aanpak de andere zijde in gevaar brengt.

► **De totale investering van dit project bedraagt 11,5 miljoen EUR, waarvan 9,7 miljoen EUR afkomstig is van het EFRO.**
<http://www.si-hr.eu/en2/projects/approved-projects-2>

(3) Innovatie: Interreg VA – Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Kanaal-programma – CobBauge

Het CobBauge-project is een van de winnaars van de EuroStars-awards in 2019. Met het project is een nieuw en innovatief wandmateriaal ontwikkeld waarbij gebruikt wordt gemaakt van een oeroude methode om te bouwen met aarde en vezels. Het proces is geschikt gemaakt voor moderne bouwmethoden, zodat oude cultuur perfect wordt gemengd met strakke moderne architectuur. Het nieuwe materiaal wordt gebruikt in samengestelde muren die voldoen aan de huidige thermische regelgeving. Dergelijke muren zorgen voor energiezuinige, hoogwaardige huizen waarin mensen comfortabel, gezonder en goedkoper wonen.

► **De bijdrage van het EFRO bedraagt 2,8 miljoen EUR.**
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=cobbauge

(4) Innovatie → Interreg Oostzeeregio BaltSe@nioR

Het project richt zich op het ontwikkelen van prototypes van intelligente meubelen en het upgraden van ontwerptrends voor bedrijven die zich bezighouden met woondesign. Met het project krijgen bedrijven meer mogelijkheden om in een transnationale omgeving te werken en ze kunnen hun innovatiecapaciteit vergroten om slimme producten te maken die zijn aangepast aan de behoeften van ouderen. De bedrijven worden innovatiever en hun concurrentievermogen wordt beter. Het is een unieke kans om het comfort en veiligheidsniveau van ouderen te verhogen en tegelijkertijd de innovatiecapaciteit te vergroten.

► **Totale begroting van het project 2,39 miljoen EUR, medefinanciering door EFRO 1,72 miljoen EUR; 10 partners**
<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltseio30.html>

(5) Innovatie → Interreg Noord-Ierland, Ierland, Schotland – BREATH

BREATH (Border and Regions Airways Training Hub) is een uniek, eerste klas, grensoverschrijdend cluster van wetenschappers die ondersteuning bieden bij de aanpak van de oorzaken, behandeling en preventie van chronische obstructieve longziekte (COPD). COPD is een progressieve aandoening die niet te genezen is. De ziekte leidt tot ademhalingsmoeilijkheden en onomkeerbare schade aan de longen. COPD komt in Ierland, Noord-Ierland en delen van Schotland meer voor dan elders. Omdat het vaak niet wordt herkend en gediagnosticeerd, wordt het soms de „onzichtbare ziekte” genoemd, en toch is het binnenkort wereldwijd de derde doodsoorzaak. Het speerpunt in de missie van BREATH is het opleiden van een groep van ongeveer 20 van de beste jonge wetenschappers om zo COPD beter te bestrijden en er in de regio meer aandacht voor te vragen. Ze zullen ook gaan samenwerken met farmaceutische bedrijven in de regio (sommige daarvan kennen hun oorsprong in de universiteit).

► **De totale begroting van het project bedraagt 8 miljoen EUR, medefinanciering van het EFRO bedraagt 7,7 miljoen EUR.**
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/united-kingdom/enhancing-r-d-to-reduce-lung-disease-in-ireland-scotland-cross-border-region

(6) Innovatie – Interreg VA Frankrijk, Duitsland, België, Luxemburg (Grande Région)

De regeringen van Duitsland, België, Frankrijk en Luxemburg hebben IZES gGmbH opdracht gegeven een inleidend technologisch programma te ontwikkelen voor het benutten van stationaire brandstofcellen. Het gebruik van verwarmingsinstallaties met zeer efficiënte brandstofcellen waarmee tegelijkertijd warmte en elektriciteit wordt geproduceerd, vormt een waardevolle bijdrage aan het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen van deze regeringen en het heeft een positieve invloed op hun economie.

Elk van de vier energiecellen in de Grande Région is een virtuele elektriciteitscentrale die de productie en het verbruik van elektriciteit in evenwicht houdt door gebruik te maken van de opslagcapaciteit van de cellen of door overtollige energie uit te wisselen met andere onderling verbonden cellen (ook als grensoverschrijdende doorgifte) via slimme netten op het niveau van het distributienet. Het totale evenwicht wordt beheerd door een digitale online controller in elke energiecel die wordt aangestuurd door de energiesector. Het project heeft tot doel een grote hoeveelheid hernieuwbare energie te integreren in de energiesystemen. Het project was ook een van de winnaars van een RegioStars-award in 2019.

► De bijdrage van het EFRO bedraagt 0,9 miljoen EUR.

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=energy-cells-gr